

HRVATSKI SABOR

1233

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O NACIONALNOJ NAKNADI ZA STARIJE OSOBE

Proglašavam Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 18. svibnja 2020.

Klasa: 011-01/20-01/77

Urbroj: 71-06-01/1-20-2

Zagreb, 22. svibnja 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O NACIONALNOJ NAKNADI ZA STARIJE OSOBE

Članak 1.

Ovim Zakonom se uređuje ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, uvjeti za ostvarivanje prava, obuhvat osoba koje mogu ostvariti pravo i nadležnost za provedbu postupka.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

Nacionalna naknada za starije osobe je novčano primanje za starije osobe koje se ostvaruje na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 4.

Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe može ostvariti hrvatski državljanin koji je navršio 65 godina života s prebivalištem na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

Članak 5.

(1) Osoba iz članka 4. ovoga Zakona može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe uz ispunjenje sljedećih uvjeta:

1. da nije korisnik mirovine prema propisima Republike Hrvatske ili prema propisima druge države i nije osiguranik u obveznom mirovinskom osiguranju
2. da korisniku i/ili članovima kućanstva prihod ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi utvrđeni iznos nacionalne naknade za starije osobe iz članka 9. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona
3. da nije korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu prema propisima o socijalnoj skrbi
4. da mu nije priznato pravo na uslugu smještaja prema propisima o socijalnoj skrbi

5. da nije sklopio ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ili ugovor o doživotnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja.

(2) Iznimno od uvjeta propisanog u stavku 1. točki 1. ovoga članka, korisnik prava na mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pod uvjetom da se na zahtjev korisnika obustavi isplata mirovine.

(3) Iznimno od uvjeta propisanog u stavku 1. točki 3. ovoga članka, korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pod uvjetom da se na zahtjev korisnika utvrdi prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

(4) Pod prihodom se, u smislu ovoga Zakona, smatraju sva novčana sredstva ostvarena po osnovi rada, mirovine, primitaka od imovine ili na neki drugi način ostvarena u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, a umanjeni za iznos uplaćenog poreza i prireza.

(5) Pod kućanstvom se, u smislu ovoga Zakona, smatra obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno žive i podmiruju troškove života, bez obzira na srodstvo.

(6) U prihod iz stavka 1. točke 4. ovoga članka ne uračunavaju se doplatak za pomoć i njegu i invalidnina prema propisima o socijalnoj skrbi, invalidnina prema propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, invalidnina prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata kao niti naknada zbog tjelesnog oštećenja i doplatak za pomoć i njegu prema propisima iz mirovinskog osiguranja te druge naknade koje ne podliježu plaćanju poreza na dohodak prema poreznim propisima.

Članak 6.

(1) O pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe rješava Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) U postupku ostvarivanja prava na nacionalnu naknadu za starije osobe osigurava se dvostupnost rješavanja u Zavodu, kao i sudska zaštita prava.

Članak 7.

(1) Postupak za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe pokreće se na zahtjev osobe iz članka 4. ovoga Zakona.

(2) Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pripada od dana podnošenja urednog zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti propisani za stjecanje prava.

(3) Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe korisniku mirovine pripada od prvoga dana nakon obustave isplate mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja.

(4) Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe korisniku zajamčene minimalne naknade pripada od prvoga dana nakon prestanka prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Članak 8.

(1) Zahtjev za ostvarivanje prava podnosi se područnoj ustrojstvenoj jedinici Zavoda, nadležnoj prema prebivalištu podnositelja zahtjeva.

(2) O pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe rješava u prvom stupnju područna ustrojstvena jedinica Zavoda, na čijem je području prebivalište podnositelja zahtjeva.

(3) Protiv rješenja o pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe može se izjaviti žalba Zavodu.

(4) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja o pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe rješava središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(5) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Protiv drugostupanjskog rješenja može se pokrenuti upravni spor.

Članak 9.

(1) Nacionalna naknada za starije osobe iznosi 800,00 kuna mjesečno.

(2) Svota nacionalne naknade za starije osobe usklađuje se od 1. siječnja svake kalendarske godine, počevši od 1. siječnja 2022. nadalje prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz prethodne godine u odnosu na godinu koja joj prethodi, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, ako je stopa veća od nule.

(3) Odluku o usklađivanju nacionalne naknade za starije osobe donosi Upravno vijeće Zavoda najkasnije dva mjeseca nakon isteka kalendarske godine.

Članak 10.

(1) Nacionalnu naknadu za starije osobe isplaćuje Zavod, putem poslovnih banaka.

(2) Nacionalna naknada za starije osobe utvrđuje se u mjesečnim svotama i isplaćuje se u Republici Hrvatskoj u tekućem mjesecu za protekli mjesec.

(3) Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe može ovlastiti opunomoćenika da u njegovo ime prima nacionalnu naknadu za starije osobe.

(4) Punomoć iz stavka 3. ovoga članka koja je dostavljena Zavodu vrijedi jednu godinu.

(5) Nacionalna naknada za starije osobe koja je isplaćena nakon smrti korisnika pripada državnom proračunu Republike Hrvatske.

(6) Nacionalna naknada za starije osobe je osobno pravo korisnika određenog ovim Zakonom i ne može se prenositi na drugu osobu niti naslijediti.

(7) Nacionalna naknada za starije osobe ne može biti predmet ovrhe ili osiguranja.

Članak 11.

(1) Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe dužan je u roku od 15 dana prijaviti nadležnoj ustrojstvenoj jedinici Zavoda svaku promjenu nastalu u osobnim ili stvarnim okolnostima koja utječe na pravo i na korištenje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

(2) Zavod i centri za socijalnu skrb dužni su međusobno surađivati u provođenju postupka ostvarivanja prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

(3) Centar za socijalnu skrb dostavit će, na zahtjev Zavoda, podatke kojima raspolaže iz službene evidencije i dokumentacije o korisnicima prava iz sustava socijalne skrbi odlučne za utvrđivanja činjenica potrebnih za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, i to najkasnije u roku od 15 dana od dana podnesenog zahtjeva.

(4) Zavod je dužan centru za socijalnu skrb dostaviti rješenje o priznatom pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe u roku od osam dana od dana izvršnosti rješenja o priznanju prava.

(5) Centar za socijalnu skrb dužan je u roku od osam dana od dana izvršnosti rješenja o priznanju prava na uslugu smještaja obavijestiti Zavod o datumu smještaja korisnika nacionalne naknade za starije osobe.

Članak 12.

(1) Zavod je dužan jednom godišnje provjeravati osobne podatke, ostvareni prihod, ispunjavanje pravnih i drugih uvjeta za ostvarivanje i korištenje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

(2) Ako zbog nastale promjene u osobnim ili stvarnim okolnostima korisnik više ne ispunjava uvjete o kojima ovisi stjecanje i korištenje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, prestaje mu pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe danom nastanka promjene.

(3) U slučaju nastale promjene Zavod donosi rješenje o ukidanju prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

Članak 13.

(1) Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe prestaje i isplata se obustavlja u slučaju:

1. kada se poveća prihod po članu kućanstva korisnika i/ili članova kućanstva koja utječe na ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, danom nastale promjene

2. kada se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na mirovinsko osiguranje ili stekne status osiguranika prema propisima iz obveznog mirovinskog osiguranja po drugoj osnovi, s danom stupanja u osiguranje

3. odjave prebivališta na području Republike Hrvatske, danom odjave

4. kada je određen pritvor, istražni zatvor ili izdržavanje kazne duže od mjesec dana, danom nastupanja okolnosti

5. smrti korisnika, danom smrti

6. kada je korisniku priznato pravo na smještaj prema propisima o socijalnoj skrbi, danom smještaja

7. sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju ili ugovora o doživotnom uzdržavanju, danom potpisivanja ugovora.

(2) U slučaju nastupa okolnosti iz stavka 1. ovoga članka Zavod donosi rješenje o ukidanju prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

Članak 14.

Upravni nadzor u poslovima provedbe postupka priznanja prava na nacionalnu naknadu za starije osobe obavlja ministarstvo nadležno za mirovinski sustav.

Članak 15.

Sredstva potrebna za isplatu nacionalne naknade za starije osobe osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Članak 16.

Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe dužan je Zavodu nadoknaditi štetu koja nastane zbog nepripadne isplate nacionalne naknade za starije osobe:

1. ako ostvari nacionalnu naknadu za starije osobe na koju nema pravo ili je ostvari na temelju neistinitih i netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti i netočni

2. ako u roku od 15 dana ne prijavi promjene koje uzrokuju gubitak prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, a znao je ili morao znati za te promjene.

Članak 17.

Ministarstvo nadležno za rad i mirovinski sustav će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 18.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2021.

Klasa: 022-03/20-01/72

Zagreb, 18. svibnja 2020.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.